

“Pobacaj pravde”, napisala Sanja Drnovsek-Seferovic – Direktorica, Bosansko americkog Instituta za Genocid

Prikaz knjige Florence Hartman “ Zlocin i mir”, St. Luis, knjizara Novela, 05/30/10 u organizaciji Kongresa Bosnjaka Sjeverne Amerike

Florence Hartman je bila novinar- dopisnik sa Balkana, iz Beograda, za francuski dnevni list “ La Monde” od 1987-1993 godine, prije nego sto je postala izvjestac Internacionalnog tribunala osnovanog za bivsu Jugoslaviju. Kao svjedok totalitarnog rezima Slobodana Milosevica, gdje je i kada je posijano sjeme i gdje je rođena genocidna politika ,a koja se sprovodila protiv Bosnjaka tokom Agresije na Bosnu i Hercegovinu 1992-1995 godine, napisala je knjigu “ Milosevic dijagonala Laufeta”. Knjiga me je vratila u vrijeme kad sam zivjela i radila u Beogradu i takodje bila svjedok vremena “ prije zemljotresa”, kako sam opisala svoja osjecanja neposredno prije odlaska za Sjedinjene Americke Drzave.

Nakon citanja teksta “ Mir i kazna”, imala sam osjecaj pobacaja povjerenja i pravde. Termin “Pobacaj pravde”, koristila je Hartmanka govoreci o odluci Odjeljenja za zalbe iz 2006 godine, sudskog tijela Ujedinjenih nacija. Umjesto da isprave gresku trojice suduja (Richard May, Patrick Robinson, i Gon Kwan) Internacionalnog tribunala osnovanog za bivsu Jugoslaviju, iz 2003 godine, koji su se tajno dogovorili sa Beogradom da se ne objave dokumenta koja direktno ustanovljavaju sistem ratne komande vlasti sa centrom u Beogradu i naredbodavnog odnosa sa njihovim partnerima u zlocinu u Bosni i Hercegovini, sudije Odijeljenja za zalbe su potvrdile odluku predhodnog suda.

Tajnom odlukom zabranjeno je i koriscenje ovih dokumentata na drugom sudskom postupku koji je paralelno tekao ispred drugog suda, Internacionalnog suda pravde za dokazivanje genocida- Bosna v. Srbija, i time sprijecilo utvrdjivanje krivice i samim tim finansijske odgovornosti Srbije prema zrtvama genocida i rata.

Pet sudija Odjeljenja za zalbu, na celu sa Italijanom Faustom Pocar su imali nove dokaze da je odluka iz 2003 godine “ pogresna sa stanovista prava”, koji ukazuju da beogradski rezim nije imao namjeru da zastiti sopstvene nacionalne interese i drzavnu sigurnost kad je na tajnom sastanku sa tim argumentom pridobio sudije, nego da je namjera bila opstrukcija vlasti i istine.

I pored svega toga, sudije su potvrdile predhodnu odluku i svijesno postali saradnici u manipulacijama rezima u Srbiji. Informacije koje potvrđuju direktno ucesce Srbije u ratu u Bosni i Hercegovini i u genocidu u Srebrenici, ostale su nedostupne javnosti sve do danas, i isklucene su kao dokazi prilikom donosenja sudskih odluka o agresorskoj ulozi Srbije u ratu i genocidu.

Ti dokumenti su: zapisnici sa sastanaka Vrhovnog Savjeta odbrane u Beogradu o osnivanju dva posebna odijeljenja zaduzena za rat u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini, metodi finansiranja rata i stampanje novca u te svrhe, ucesce specijalnih jedinica iz Srbije koje su slate u Bosnu i Hercegovinu , svjedocenja svjedoka kojim se ilustruje hijerarhija u vojnim naredbama a ciji je vrh u Beogradu, i genocidna kampanja.

Osnivanje Internacionalnog tribunala za bivšu Jugoslaviju je bilo od izuzetnog značaja za uspostavljanje mira i dovođenje ratnih zločinaca pred sud pravde, ali je od samog početka imao anomalije.

Arbour Luise, kanadski sudija, optuzila je Slobodana Milosevica za ratni zločin počinjen na Kosovu i nije uključila njegovu zločinacku ulogu u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini. Carla Ponte je bila veliki entuzijasta u namjeri da prosiri tuzbu protiv Milosevica i uključi njegov zločin u Hrvatskoj i Bosni, ali je od početka morala da se sučava sa opstrukcijama.

Ovu očiglednu nepravdu uočio je Cherif Bassioni, poznati profesor Internacionalnog prava na De Paul univerzitetu u Chicagu, koji je osnovao Komisiju za istraživanje dokaza genocida u Bosni i Hercegovini. Njegova komisija je zatvorena 1994, upravo kad je bio blizu da potvrdi direktno učesce režima Slobodana Milosevica u ratnim zločinima u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini. Trebalo je da i ja budem uključena u rad njegove Komisije, i sjećam se da sam bila neprijatno iznenađena kad je obustavljen rad profesora Bassionia.

Bilo je i mnogih drugih prepreka u radu sudstva, piše u knjizi Florence Hartman, izvjestac Tuzilastva Internacionalnog tribunala za bivšu Jugoslaviju, neke od njih su veliki broj sudskih slučajeva, nedostatak novca za rad sudstva, varljive političke situacije u svijetu. Jedan od njih je i rad Grahama Blewitta, pomoćnika sudije Goldstona, koji nije želio da Bosanski ratni slučaj, "komlikuje" i istražuje dokaze za međunarodni sukob, kao agresiju Srbije, Crne Gore i Hrvatske na međunarodno priznatu državu Bosnu i Hercegovinu, već je sukob lokalizovao i okarakterisao kao građanski rat.

Milosevic je umro prije nego što je donesena sudska odluka. Odlukom Internacionalnog suda pravde iz 2007. Srbija je oslobođena optuzbe za učesce u srebreničkom genocidu, što znači da je i Slobodan Milosevic oslobođen krivice, čovjek koji je kreirao najsmrtonosniji režim u Evropi poslije fašističkog režima u Njemačkoj.

"Preko 200, 000 civila Bosnjaka muslimana je sistematski ubijano, više od 20, 000 nestalih lica, pretpostavlja se umrlih, i 2, 000, 000 izbjeglica. To je, po kazivanju asistenta sekretara Sjedinjenih Američkih Država, Richarda Holbrooka, 'najveći promasaj Zapada od 1930 godine.' " (dr. Smail Cekić, direktor Instituta za istraživanje genocida, Sarajevo)

Sudstvo Ujedinjenih nacija nije osudilo Slobodana Milosevica, što je još jedan oblik kompromisa, zbog važnosti sklapanja i sprovođenja Dejtonskog sporazuma, mirovnog sporazuma sa ratnim zločincem.

Jedan od posljednjih primjera nepravde od strane sudskih organa Ujedinjenih nacija je i krivični postupak pokrenut protiv Florence Hartman od strane Internacionalnog tribunala osnovanog za bivšu Jugoslaviju za koji je ona radila. Optuzena je za ilegalne aktivnosti jer je rekla da je potpisan tajni document između sudija ovog suda i beogradskog režima.

"Kako može sudaska odluka biti tajna", kazala mi je Florence Hartman. "To je moja odbrana". O toj odluci pisali su i govorili mnogi drugi, prije nego što se oglasila Hartmanka. Iz Beograda, na sudu kao

svijedok u korist istine i Florence Hartman, govorila je Nadezda Kondic, potvrdivši da je ova odluka bila javna tajna.

Zasto? Zasto je na Bosnu srucena tolika nepravda?

Ima i puno pozitivnih primjera rada medjunarodnog sudstva, konstatuje Hartmanka, dovodjenje pred sud pravde mnogih ratnih zlocinaca, dokazan je genocid u Srebrenici pocinjen od strane bosanskih Srba, a Srbija je ukorena, sto na zlocin genocida nije preventivno djelovala. Od uzrocnika i izvrsioca genocida i agresije, Srbiji je sudskom odlukom dodijeljena preventivna uloga.

Florance Hartman je u knjizi dala mnoga obrazlozenja ovakvih pojava i funkcionisanja medjunarodnih sudova. Sudije nisu nezavisne od politika drzava iz kojih dolaze, a prije svega zbog uloge velikih sila. Sudije iz Engleske, Italije, Koreje, Džamajke, Kanade, Australije .....? Uloga velikih sila !

Iza svega, i pored svih objasnjenja, ostalo je veliko Zasto?

“ Zbog tog ‘Zasto’ radila sam kao novinar i izvjestac sa suda”, rekla mi je Florence Hartman. “ ‘Zasto’ me rukovodilo da saznam kako rezim jedne zemlje funkiconise, kako sudski mehanizmi rade, mehanizmi utvrđivanja istine i pravde.”

Bila sam pesimizmom obhrvana posle svih ovih kolicina nagomilane nepravde srucene na Bosnu i Hercegovinu, a onda sam shvatila da je ispred mene posteni, profesionalni, neumorni, i hrabri rad Florence Hartman, koji mi je povratio snagu i optimizam da zajedno sa njom, Bosnjacima i postenim ljudima-aktivistima, istrajem u nasoj misiji i misiji Bosansko-americkog insituta za genocid i edukaciju, da trazimo istinu i pravdu.

“ Istina pripada vama i niko vam je ne moze uzeti”, rekla nam je Hartmanka na kraju prezentacije o njenoj knjizi “ Mir i kazna.”

Ako se ne istraje u upornom, pazljivom, sistematskom istrazivanju i iznosenju istine i trazenju prava, kao sto je Hartmanka zakljucila u njenoj knjizi, sjeme buduceg zlocina u Bosni ili negdje drugo ce ponovi iznici. Svijet ce imati nesigurnu buducnost.